

Ca n'Arola

Gironella

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: a la zona est del municipi.
Emplaçament accés a través d'una pista forestal que surt de l'urbanització de les Eres.

Coordenades:

Latitud: 42.03076
Longitud: 1.8919
UTM Est (X): 408273
UTM Nord (Y): 4653785

Classificació

Número de fitxa 08092 - 40
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Presenta algunes parts deteriorades.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 000908300DG05D0001WZ
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dl., 23/10/2017 - 02:00

Descripció

Conjunt format per una masia isolada i diverses construccions annexes pròpies d'una explotació agrícola ramadera. La masia pròpiament dita ha estat objecte d'ampliacions diverses que han contribuït a atorgar-li l'aspecte actual. Organitzada en alçat en planta baixa, un pis i golfes, disposa d'una coberta a dues vessants majoritàriament de teules, amb el carener paral·lel a la façana principal que mira al sud. L'estructura dels paraments mostra diferents tipus d'acabats, en algunes parts s'observen carreus regulars mentre que a altres zones estan construïdes amb un paredat comú força irregular. A la façana nord de la masia s'observen dues finestres amb emmarcaments interessants com són els brancals de carreus regulars, la llinda monolítica motllurada i un ampit, també motllurat que sobresurt lleugerament de la línia de façana. En el mur oest de la casa, a nivell de planta primera s'observa una petita estructura sobresortida, a manera de barbacana, està formada per carreus força ben tallats i polits, destacant els permòdols fets per dos grans carreus a cada costat de la base i que mostren els angles exteriors arrodonits; la coberta és de llosa de pedra. A l'extrem nord-est, prop de l'angle de la façana posterior, hi ha un cos afegit realitzat amb grans carreus regulars i una escala de graons monolítics de pedra que dona accés a nivell del primer pis, l'obertura d'accés destaca per estar emmarcada també amb grans carreus als brancals i llinda plana monolítica; es tracta de l'estructura d'una tina, la caixa de la qual es localitza a la part posterior. A la façana lateral oest hi ha adossat en diagonal una estructura de dos nivells amb coberta de teules formant dues vessants. Aquesta estructura presenta una façana, la sud, totalment oberta a l'exterior en els dos pisos mitjançant un pilar de carreus central de pedra a partir del qual arrenquen dues grans arcades de mig punt rebaixades, realitzades amb maó de pla damunt dels quals es desenvolupa l'arcada amb maons col·locats al sardinell. Al d'aquesta estructura s'observen les restes d'altres construccions. A pocs metres davant la façana principal es situen altres construccions destinades a paller i pel bestiar; part del conjunt es trobava unit per un mur de tancament en el que trobem un portal a cada extrem.

Observacions:

Es pot arribar a la masia a través d'un camí sense asfaltar que trobem a l'esquerra del camí de la Talaia, a la part superior de la urbanització de les Eres.

Història

La masia de Can l'Arola mostra en les seves superfícies la traça de diferents fases constructives que han anat ampliant i modificant l'estructura de la casa al llarg dels anys. L'acabat dels seus murs, les diverses actuacions realitzades així com el fet que només s'ha observat per l'exterior no permet determinar les cronologies precises de l'estructura actual de la masia. Alguns dels elements poden ser resultat d'obres del segle XVII o XVIII, per bé que pot conservar parts més antigues, ja que la masia consta documentada amb anterioritat.

Algunes de les referències ens remunten al segle XIV, el 3 desembre 1370, Guillem de Pastell, alias de Forest, casat amb Elisenda, pubilla del mas de Can Arola, féu testament actuant de notari el rector de Gironella, Bartomeu de Casals; en el document nomenava marmessors i assignava 50 sous per sufragis, a més de la petició a que es paguessin els seus deutes i concretant el que altres li devien. (BUSQUETS:20 i SERRA VILARÓ)

En el fogatge de 1497 (IGLESIES:1991, 244) hi figura referenciat un tal Jaume Arola en la relació de focs del Gironella, Olvan i Llavaneres; d'altra banda, en el fogatge de 1553, hi consta dues referències amb el mateix cognom, d'una banda Bertomeu Arola i de l'altra, Pere Arola (IGLESIES, 462)

En el cadastre de 1772, corresponent al més antic conservat de Gironella, en la partides de les cases de pagès hi consta can Arola, segons explica J. Busquets el terreny rústic del municipi es trobava repartit en poques mans; del total de contribució rústica Can Arola havia de pagar per 145 quarteres, l'extensió més gran del terme segons aquest cadastre. (BUSQUETS:1991,52). En el llibre "Registro de las casas de campo de cada Distrito. Ydem de los aforados de guerra" de l'any 1856 (AHCB), hi apareix la referència a Can

Arola; a més, en el llistat també hi ha referenciat la Sarreta del Arola, podria tractar-se d'una altra casa relacionada amb la mateixa masia, podria ser una masoveria però de la qual no es coneixen més notícies.

Bibliografia

- BUSQUETS I CASTELLA, J. (1991): "El cadastre de Gironella l'any 1772", a El Vilatà, número 91.
- BUSQUETS I CASTELLA, J.; MONTAÑA, D.; PUJOL, J.; SERRA, R.: (1999): Gironella. Notes històriques. Gironella: Edicions del Centre d'Estudis de l'Associació Cultural El Vilatà del Berguedà, Col·lecció L'Escambell, núm. 12.
- IGLÉSIES, Josep (1979): El Fogatge de 1553. Barcelona, Fundació Salvador Vives Casajuana.
- IGLÉSIES, Josep (1991): El Fogatge de 1497. Barcelona, Fundació Salvador Vives Casajuana.
- S/A. (1993): Cent imatges per a la història: Gironella, 1885-1973. Gironella: Associació Cultural El Vilatà; col·lecció l'escambell, 4.
- SERRA, R. et altri (1991): Guia d'Art del Berguedà. Berga, Ed. Consell Comarcal del Berguedà i Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà.
- VVAA (1994): Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, volum 5, Barcelona, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

